

SKJERVØY KOMMUNE
Postboks 145
9189 SKJERVØY

Deres ref.:

Vår ref.:
Sak/dok.: 08/04188-33
Ark.: 326.12

Dato:
15.06.2022

Melding om vedtak i navnesak 2019/222 – Kappollen/Gábolllu og Flåten med avleda navn, Skjervøy kommune

Statens kartverk har gjort vedtak om skrivemåten av 16 stedsnavn i Skjervøy kommune fordelt på ett tospråklig gårdsnavn, to bruksnavn og de øvrige navna er naturnavn:

Løpenummer (se navnesaksskjema)	Vedtak	Navn på	Merknader
2	Kappollen	Vik i sjø	Norsk parallellnavn til 2a
2b	Gábolllu	Vik i sjø	Nordsamisk parallellnavn til 2
3	Kappollen	Gard 54	Norsk parallellnavn til 4
4	Gábolllu	Gard 54	Nordsamisk parallellnavn til 3
5	Kappollen	Bruk 54/1	
6	Lille Kappollen	Vik i sjø	
7	Kappollneset	Nes i sjø	
8	Kappollsletta	Slette	
9	Kappolleidet	Eid	
10	Kappollgrunnen	Grunne i sjø	
11	Kappollgrunnen	Grunne i sjø	
12	Flåten	Bruk 51/2	
13	Flåtelva	Bekk	
14	Flåteneset	Nes i sjø	
15	Gammelflåten	Vik i sjø	
16	Gammelflåtelva	Bekk	

Vedtaka er gjort med heimel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Navnesaken ble tatt opp av Språkrådet om skrivemåten *Kobb(e)pollen/Kappollen* og Flåten/Floten i samband med adresseringsarbeidet i Skjervøy kommune. Kartverket sendte saken til behandling i Skjervøy kommune 16.5.2019. Navnesaken blei reist for å fastsette rette skrivemåter av navna til offentlig bruk.

Rettslig grunnlag

Når skrivemåten av et stedsnavn skal fastsettes til offentlig bruk, er hovedregelen å ta utgangspunkt i den nedarva lokale uttalen av navnet. Skrivemåten skal følge gjeldende rettskrivingsprinsipper for det språket som navnet inngår i, jf. § 4 første ledd i stedsnavnloven. Skrivemåten skal være praktisk og ikke skygge for meningsinnholdet i navnet, jf. § 1 første ledd. Alle funksjoner som et stedsnavn har, skal tas med i saksbehandlingen for å få fastsatt rett skrivemåte til offentlig bruk.

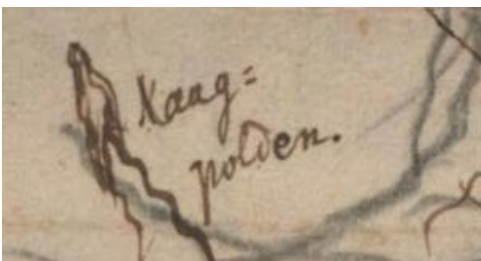
I *Utfyllende reglar om skrivemåten av norske namn* er det mer detaljerte bestemmelser om hvordan norske stedsnavn skal normeres.

I tillegg må det tas hensyn til normeringspraksisen i området og skriftradisjonen for navnet saken gjelder, og hva som er registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR) fra før. Lokale ønsker fra dem som har uttalerett, skal også spille inn. Det skal legges særlig vekt på ønsket til brukseieren når saken gjelder skrivemåten av bruksnavn, og om skrivemåten som eieren ønsker, ligger innenfor regelverket.

Når det blir reist navnesak på ett språk, skal det etter § 7 sjette ledd i stedsnavnloven reises navnesak samtidig for parallellnavn på norsk, samisk og kvensk.

Uttale og skriftradisjon

Stedsnavnet *Kappollen* viser primært til ei vik eller djup bukt i sjøen. Sekundært er navnet tatt i bruk som gårdsnavn og bruksnavn, og i tillegg er flere naturnavn avleda av dette navnet. Den nedarva lokale uttalen som Kartverket har fått opplyst av lokalkjente, er /'kappåλλj/. Det eldste skriftspråklige belegget som Kartverket har funnet fram til, er skrivemåten *Kaagpollen* på ei kartslette av Melchior Ramus, datert til 1689:

Det neste skriftlige belegget, *Kappollen*, er fra Major Peter Schnitlers grenseeksaminasjonsprotokoller 1742–1745, bd. II, utgitt 1929, s. 336.

Matrikkelen fra 1838 har skrivemåten *Kobbepollen* om gårdsnavnet <https://media.digitalarkivet.no/view/35491/12>

Publikasjonen *Trondhjems borgelige Realskoles alene-priviligerede Adressecontours-Efterretninger, tirsdag 14. mars 1843* har skrivemåten *Kappollen*.

Det eldste amtskartet fra området fra 1874 har skrivemåten *Kobbollen*, og denne skrivemåten er også brukt om navnet på matrikelgård 54 i Skjervøy i matrikkelen av 1908 og i *Norske Gaardnavne. Tromsø Amt* (1911) s. 336. Uttaleopplysninga her er /kåp`påλλjen/.

Den norske los (1926) s. 77 har skrivemåten *L. Kappollen*.
Efterretninger for sjøfarende (1953) s. 1: *Kappollen*

På hovedkartserien Norge 1:50 000 er skrivemåten *Kobbpollen* brukt om navnet på vika, og på det økonomiske kartet FO 279-5-3 fra 1981 er skrivemåten *Kobbepollen*.

Et søk i Nasjonalbibliotekets kildesamling viser at det finnes noen belegg på skrivemåten *Kappollen* fra nyere tider i avisinnlegg og årbøker.

Det samiske navnet på matrikkelgård 54 er dokumentert av J. Qvigstad (1935): *De lappiske stedsnavn i Troms fylke*, s. 36: «Kobbpollen, uttales Kapollen, lp. Gā-bøl'lo: Nuor'ta-, Oar'je- (nordre-, søndre-)».

Høringssvar og tilråding

I brev av 18.1.2022 sendte Skjervøy kommune melding om innkomne høringsuttalelser i saken til Språkrådet, Sametinget og Kartverket.

Kappollen/Kobbpollen/Gáballu

To privatpersoner, KY og WIY, som er eiere av to bruk under matrikkelgård 54, har 20.5.2020 uttalt seg om at de ønsker at «[...] den framtidige skrivemåten skal bli lik den muntlige for *Kappollen*, *Lille Kappollen*, *Kappollneset* og *Kappollgrunnen*. Vi ønsker også at det samiske navnet *Gáballu* kommer med på kartet, som navn på pollen, bygda og navn på eiendommen 54/1».

Disse to personene har engasjert professor emeritus i allmen og afrikansk lingvistikk ved Universitetet i Oslo, Rolf Theil, til å lage ei utgreiing om stedsnavnet *Kappollen*. Rolf Theil har samisk språk i fagkretsen sin og har forska på samisk språkhistorie og urnordiske språklån i samisk.

Rolf Theil går gjennom ulike historiske belegg i norsk og samisk om skrivemåten av navnet *Kobbpollen/Kappollen* og sier at den eneste uttalen som han har hørt i norsk språkbruk av lokalkjente, er uttalen "kappållen" eller i lydskrift som

[²k^hap:ɔl'ɲ].

Når Oluf Rygh i *Norske Gaardnavne Tromsø Amt* (1911) har opplyst om at uttalen er kã`ppå`ll̥en, så er det sannsynlig at det er en leseuttale som er blitt gjengitt. Theil peker på at det må være en sammenheng mellom det norske navnet *Kappollen* og det samiske navnet *Gáballu* uten at forholdet mellom navna kan avgjøres på språklig sett. Theil konkluderer med at det norske navneleddet som har vært normert *Kobb-*, må endres til *Kap-* i samsvar med uttalen av navnet.

Flåten/Floten

Privatperson OF uttaler i brev av 8.5.2020 til Skjervøy kommune at bruksnavnet har vært skrevet *Flåten* og at skrivemåten fortsatt må være slik. Skriftradisjonen har vært med *å*, tidligere også med *aa*, men at *o* ikke har vært brukt. Videre blir det vist til skrivemåten av navnet i funksjon som slektsnavn, er *Flåten*. Det blir vist til dokumentasjon på skrivemåten av bruksnavnet i Maurits Fugelsøy (1974) *Skjervøy. Et prestegjeld og et herred i Nord-Troms. BD. II* og dokumentasjon av skrivemåten av slektsnavnet på gravsteiner.

Valg av et adressenavn

Bygdelaget "Kalen" foreslår at en adresseparsell som tidligere var foreslått av bygdelaget som *Flåtenveien*, får navnet *Kågelvveien* ev. at den blir en del av *Maurusundveien*.

Tilråding

Sametinget gav endelig tilråding om skrivemåten *Gábolu* i brev av 20.1.2022 for navnet på vika, gården, bruket og grenda.

Språkrådet tilrår skrivemåten *Kappollen* og *Flåten* i brev av 27.4.2022. For skrivemåten *Kappollen* viser Språkrådet til den tradisjonelle uttalen, ønsket om den skrivemåten fra lokalt hold og Rolf Theils konklusjon om at skrivemåten bør være *Kappollen*. For navnet *Flåten* viser Språkrådet til Maurits Fugelsøy (1974) som forklarer at navnet har opphav i at en tømmerflåte på slep fra Nordreisa skal ha stranda på dette stedet, og at stedet seinere har fått navn etter denne hendinga.

De to ulike sammensetningsmåtene, *Flåt-* og *Flåte-* + etterledd blir ikke kommentert. Om stedsnavnet *Gammelflåten* er navnet på ei vik i sjøen eller ev. navn på et annet navneobjekt, er ikke kommentert av Språkrådet eller noen av dem som har uttalt seg.

Kartverkets vurdering

Kappollen

Kartverket finner det godtgjort at den nedarva lokale uttalen er med vokalen *a* i forleddet av navnet, og at navnet derfor bør normeres *Kappollen*. Når navnet i lang tid har vært feilnormert *Kob(b)(e)-*, er det sannsynlig at noen kan ha feiltolka et skriftlig belegg, *Kap-* ev. *Kab-*, og har omtolka et ikke forståelig navneledd til et meningsbærende navneledd *Kobb-*, av ordet *kobbe* 'sel'. Ordet *kobbe* er vanlig i språket og inngår som forledd i mange stedsnavn langs kysten. Trass i gammel feilnormering av navnet på offentlige kart inneholder skrifttradisjonen flere belegg i samsvar med den nedarva lokale uttalen. Det eldste belegget i samsvar med dagens uttale er *Kappollen*, notert 17.10.1743 i *Major Peter Schnitlers grenseeksaminasjonsprotokoller 1742-1745* (se avsnittet over). Intervjuet skjedde på gården Djupvik i Lyngen, og informanter var «[...] Norske Boe- eller Sjø-Finner [...]». Et tidligere belegg er på Melchior Ramus' kart datert 1689, men her er navnet notert som «Kaag-polden», altså *Kågpollen* normert etter dagens rettskriving. Vi ser at forleddet er etter øynavnet *Kågen*, men det er ingen andre kilder som støtter at navnet har vært brukt slik som denne kilda oppgir. Trass i offentlig feilnormering av navnet gjennom lang tid, er den nedarva lokale uttalen bevart og er i levende bruk blant lokalkjente. Kartverket har fastsatt skrivemåten *Kappollen*, og de avleda navna er normert i samsvar med primærnavnet, se tabellen over og navna på det vedlagte navnesaksskjemaet.

Flåten

Bruksnavnet *Flåten* er vedtatt med denne skrivemåten, som er i samsvar med den nedarva lokale uttalen [ˈflå:tɲ], og skrivemåten skygger ikke for det som blir opplyst å være meningsinnholdet i navnet, se § 1 første ledd i lov om stadnamn.

I stedsnavna som er i offentlig bruk, er det to forskjellige sammensetningsmåter når et navneledd blir lagt til navnet *Flåten*. Vi har to ulike stammer, *Flåt-* og *Flåte-* i navna *Flåtelva* og *Flåteneset*. Sammensetningsmåten av stedsnavn skal rette seg etter den nedarva lokale uttalen. Det har ikke kommet inn opplysninger i saksbehandlingen om det blir sagt *Flåtelva* eller *Flåteelva*, *Flåtneset* eller *Flåteneset*. Det er mulig at det er en stamme *Flåte-* som er sammensetningsmønsteret, og at den trykklette *-e*-lyden har falt bort når det tillagte leddet begynner på en vokal. Om kommunen velger et adressenavn med utgangspunkt i navnet *Flåten*, må sammensetningsmønsteret avklares med Språkrådet.

Gábolu

Kartverket har fastsatt *Gábolu* i funksjon som navn på vik og som navn på matrikelgård 54 i samsvar med Sametingets tilråding. Ettersom eier av bruk 54/1 ikke har uttalt seg, har ikke

Kartverket kunnet fatte vedtak om bruket skal ha både et norsk og et nordsamisk navn. Skrivemåten av det norske navnet er fastsatt i samsvar med Språkrådets tilråding, men brukseier har etter § 5 tredje ledd i stedsnavnloven rett til å fastsette en annen skrivemåte av navnet om brukseier kan dokumentere at den ønskede skrivemåten har vært i offentlig bruk. Brukseier må i så fall ta dette opp med Kartverket.

Navn som kommunen skal fastsette skrivemåten til

Etter lov om stadnamn § 7 første ledd har kommunen rett til å fastsette skrivemåten til blant annet grende- og bygdenavn. Navna som kommunen skal fastsette skrivemåten til, er merket med **K** i vedtakskolonnen i navnesaksskjemaet, dvs. løpenummer 2b og ev. også 17.

Skjervøy kommune har alt fastsatt det norske navnet Kappollen for navnet i funksjon som grendenavn i navnesak 1994/1, vedtaksdato 5.6.2002, og det gjenstår nå å fastsette skrivemåten av et nordsamisk parallellnavn som grendenavn.

Når Skjervøy kommune har gjort vedtak om skrivemåten til de navna som kommunen har ansvar for, skal vedtaka meldes til Sentralt stedsnavnregister, se lov om stadnamn § 14 andre ledd.

Kunngjøring

Kommunen skal sørge for at vedtaka blir gjort kjent for de partene i kommunen som har klagerett etter § 12 første ledd i loven, og som ikke er adressater i dette brevet, jf. § 9 i forskrift om stadnamn.

Vedtak som gjelder skrivemåten av bruksnavn, skal kommunen sende melding om direkte til brukseierne.

Bruk av vedtatte skrivemåter

Vi vil minne om reglene i stedsnavnloven om plikt til å bruke vedtatte skrivemåter, jf. § 11, spesielt første setning, som har denne ordlyden: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.» Det vil si organer for stat, fylkeskommune og kommune samt selskaper som det offentlige eier fullt ut.

Vi presiserer at lov om stadnamn regulerer *offentlig* bruk av stedsnavn. Privatpersoner og bedrifter som ikke er heleide av det offentlige, er derfor ikke pålagt å følge vedtatte skrivemåter.

Når det samme navnet er brukt om ulike navneobjekter på samme sted, skal skrivemåten i primærfunksjonen som hovedregel være retningsgivende for skrivemåten i de andre funksjonene. Dersom dette vedtaket blir stående uten at det blir påklagd, legger vi derfor til grunn at kommunen vedtar de samme skrivemåtene av grende- og bygdenavna som har skrivemåter sammenfallende med naturnavn eller gårdsnavn fastsatt av Kartverket.

Når det er gjort vedtak om adressenavn, adressetilleggsnavn og kretsnavn (grunn-, valg-, skolekrets og kirkesokn), skal den vedtatte skrivemåten legges inn i matrikkelen, og adressenavn i SSR vil bli oppdatert fra matrikkelen. Vedtak om adressenavn skal fortsatt sendes til bl.a. Kartverket, jf. § 9 fjerde ledd i forskrift om stadnamn.

Kartverket fører den vedtatte skrivemåten av bruksnavn i SSR, og skrivemåten hentes inn i matrikkelen derifra.

Klage

Vedtak om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklages av dem som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldinga om vedtaket er kommet fram til mottaker, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket blir kunngjort første gang. De som har klagerett, har rett til å se saksdokumentene, som er arkivert hos vedtaksorganet. Det er anledning til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket til klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

En eventuell klage skal sendes til Kartverket med kopi til kommunen. Klagen skal grunngis, og grunngivinga må behandle alle navn eller navneledd klagen gjelder.

Når man tar opp en klagesak, gjelder de samme saksbehandlingsreglene som for navnesaker ellers. Dersom vedtaket blir opprettholdt, sender Kartverket saken videre til klagenemnda for stedsnavnsaker, som er oppnevnt av Kulturdepartementet.

Med vennlig hilsen

Steinar Vaadal
fylkeskartsjef

Aud-Kirsti Pedersen
stedsnavnansvarlig

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent ut fra interne rutiner.

Lenker: [Lov om stadnamn](#)
[Forskrift om stadnamn](#)
[Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn](#)

Vedlegg:

Navnesaksskjema
Tilråding fra Språkrådet og Sametinget

Kopi SPRÅKRÅDET
 SAMEDIGGI / SAMETINGET
 STATENS VEGVESEN REGION NORD BODØ KONTORSTED
 TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE